

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะเสนอวิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้ วัตถุประสงค์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ซึ่งประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ จังหวัดปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรสาคร และสมุทรปราการ มีจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาทั้งสิ้น 843 โรงเรียน จำนวนผู้บริหารโรงเรียน 843 คน ครูผู้สอน 13264 คน จำแนกตามขนาดโรงเรียนได้ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ที่	จังหวัด	ขนาดโรงเรียน											
		ขนาดเล็กมาก (นร.1-60 คน)		ขนาดเล็ก (นร.61-120 คน)		ขนาดกลาง (นร.121-300 คน)		ขนาดใหญ่ (นร.301-720 คน)		ขนาดใหญ่มาก (นร.721 คนขึ้นไป)		รวม	
		ประชา กลุ่ม กร ตัวอย่าง		ประชา กลุ่ม กร ตัวอย่าง		ประชา กลุ่ม กร ตัวอย่าง		ประชา กลุ่ม กร ตัวอย่าง		ประชา กลุ่ม กร ตัวอย่าง		ประชา กลุ่ม กร ตัวอย่าง	
1.	ปทุมธานี	4	1	19	6	110	35	36	12	9	3	178	57
2.	นนทบุรี	6	2	29	10	75	24	23	7	15	5	148	48
3.	นครปฐม	3	1	31	10	142	46	71	22	10	3	257	82
4.	สมุทรสาคร	4	1	22	7	50	16	27	9	9	2	112	35
5.	สมุทรปราการ	4	2	19	6	55	18	44	14	26	9	148	49
	รวม	21	7	120	39	432	139	201	64	69	22	843	271

2. กลุ่มตัวอย่าง แบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม ตามขนาดโรงเรียน คือ เป็นกลุ่มผู้บริหาร และครูผู้สอน เลือกขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ ทาโรยามาเน (Taro Yamane, 1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 659 คน แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยกระจายไปตามสัดส่วนของโรงเรียนในแต่ละขนาด สำหรับครูผู้สอนใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Sampling) ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ที่	จังหวัด	ขนาดโรงเรียน										
		ขนาดเล็กมาก		ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่มาก		รวม
		ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	
1.	ปทุมธานี	1	1	6	4	35	29	12	22	3	13	126
2.	นนทบุรี	2	1	10	7	24	24	7	17	5	26	123
3.	นครปฐม	1	1	10	6	46	41	22	42	3	18	190
4.	สมุทรสาคร	1	1	7	5	16	15	9	18	2	11	85
5.	สมุทรปราการ	2	1	6	4	18	18	14	29	9	34	135
	รวม	7	5	39	26	139	127	64	128	22	102	659

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารและครู แบ่งเป็น 2 ชั้นคอร์ดดังนี้

ชั้นคอร์ดที่ 1 เป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด ถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารและครูในสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็น เพื่อนำไปสร้างข้อกระทงคำถามในชั้นคอร์ดที่ 2 ต่อไป

ชั้นคอร์ดที่ 2 เป็นการสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารและครู มี 2 คอร์ด คือ

คอร์ดที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบ (checklist) ถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

คอร์ดที่ 2 เป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจชนิดเลือกตอบ (multiple choice) ถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1

3.2 ชั้นคอร์ดในการสร้างเครื่องมือวิจัย แบ่งเป็น 3 ชั้นคอร์ด ดังนี้

3.2.1 การเตรียมการ

3.2.1.1 ศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ความต้องการการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครู และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3.2.1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย จากขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการภายในโรงเรียนตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) โดยครอบคลุมขอบข่ายงานดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการเรียนการสอน
3. ด้านวัสดุหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร
4. ด้านการส่งเสริมการเรียนการสอน
5. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน
6. ด้านห้องสมุด
7. ด้านการวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงานวิชาการ
8. ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ

3.2.2 ขั้นสร้างเครื่องมือ

3.2.2.1 สร้างแบบสำรวจกรอบแนวคิดจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน 25 คน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนหนึ่งเป็นผู้มีส่วนในการกำหนดนโยบายทั้งในระดับกรม ระดับจังหวัด และอำเภอ จำนวน 15 คน และอีกส่วนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบาย โดยคัดเลือกจากผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการนิเทศภายในโรงเรียนดีเด่น ระดับจังหวัด ๆ ละ 1 คน และครูผู้สอนดีเด่นจังหวัดละ 1 คน รวมจำนวน 10 คน ลักษณะแบบสำรวจเป็นแบบปลายเปิด ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารและครูทั้งในสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ต้องการ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำมารวบรวมและสรุปเป็นประเด็นหลักประเด็นย่อยเพื่อนำไปสร้างแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจต่อไป

3.2.2.2 สร้างแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ

ปฏิบัติงานวิชาการภายในโรงเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

(1) แบบสอบถาม ถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสำรวจ

(2) แบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ เป็นแบบตัวเลือก มี 4 ตัว

เลือกตามขอเขตการวิจัยที่กำหนดไว้ ในข้อ 3.2.2.1

3.2.2.3 นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความ

ครอบคลุมของเนื้อหา ความตรงในเนื้อหาและภาษาที่ใช้ จำนวน 7 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก หน้า 151) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไข

3.3 ขั้นตอนการใช้

3.3.1 นำแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรตัวอย่าง แต่ไม่ใช่ประชากรตัวอย่างจำนวน 30 คน คือ เป็นผู้บริหาร 15 คน ครูผู้สอน 15 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยของภาษาที่ใช้ในแบบสำรวจ

3.3.2 ทาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบสำรวจเฉพาะในตอนที่ 2 โดยใช้เทคนิคร้อยละ 33 ได้ค่าความยากง่ายของแบบสำรวจอยู่ในช่วง 0.10-0.95 มีค่าพิสัยเป็น 0.85 และดัชนีความยากง่าย เฉลี่ยเป็น 0.54 ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ในช่วง 0.10-0.70 มีค่าพิสัยเป็น 0.60 และมีอำนาจจำแนก เฉลี่ยเป็น 0.19

3.3.3 นำแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจที่มีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกที่เหมาะสม ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) $K-R_{20}$ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ออกหนังสือแจ้งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 1 ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร (รายชื่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรอยู่ในภาคผนวก หน้า 153)

การส่งและเก็บแบบสำรวจ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสำรวจการวิจัยไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอด้วยตนเอง การเก็บรวบรวมข้อมูลในบางส่วนได้สอดคล้องของเปล่าและติดตราไปรษณียากรให้โรงเรียน ที่เป็นตัวอย่างประชากร เพื่อให้ส่งกลับมายังผู้วิจัย และบางส่วนผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวนแบบสำรวจที่ส่งไปทั้งหมด 659 ชุด ได้รับคืน 640 ฉบับ เป็นฉบับสมบูรณ์ 628 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.30 ของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด จำแนกได้ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของแบบสำรวจที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามขนาด
โรงเรียน

ที่	ขนาดโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		รวม		คิดเป็น ร้อยละ
		ส่งไป	ได้รับ คืน	ส่งไป	ได้รับ คืน	ส่งไป	ได้รับ คืน	
1.	โรงเรียนขนาดเล็กมาก	7	7	5	5	12	12	100.00
2.	โรงเรียนขนาดเล็ก	39	37	26	26	65	63	96.92
3.	โรงเรียนขนาดกลาง	139	127	127	127	266	254	95.48
4.	โรงเรียนขนาดใหญ่	64	64	128	127	192	191	99.48
5.	โรงเรียนขนาดใหญ่มาก	22	22	102	86	124	108	87.70
	รวม	271	256	388	372	659	628	95.30

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
SPSS (Statistical package for the Social Science) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพส่วนตัว วิเคราะห์โดยคำนวณค่าร้อยละ จำแนกตาม
ขนาดโรงเรียน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการภายในโรงเรียน
ของผู้บริหารและครู วิเคราะห์โดยใช้หัซมิมี เลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
เป็นรายด้านและรายข้อ และหาระดับความต้องการที่จะรับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน
ของผู้บริหารและครู เป็นรายด้านและรายข้อ จำแนกตามขนาดโรงเรียนแล้วนำเสนอในรูปตาราง
ประกอบคำบรรยาย